

Raadsvoorstel

afdeling
Ruimtelijk beleid en advies
dossiernummer 6597

steller
G. Tol
telefoon
0182588754

gouda
06-12-2022

onderwerp kaders reserve
waterfonds

Gevraagd besluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad van de gemeente Gouda voor te besluiten tot:

1. Het vaststellen van de volgende kaders voor de inzet van de middelen zoals beschikbaar in de Reserve Waterfonds:
 - a. Projecten zijn in lijn met het bestuursakkoord 2022-2026 en de Toekomstvisie Gouda 2030;
 - b. Het totaal van de projecten en activiteiten is binnen de reserve Waterfonds te realiseren;
 - c. De projecten en activiteiten sluiten aan bij eerder vastgesteld beleid, bijvoorbeeld het KBB en het visiedocument Achter de Waag;
 - d. De projecten en activiteiten sluiten aan bij provinciale en regionale plannen en projecten;
 - e. De projecten maken zoveel mogelijk gebruik van “werk met werk maken” (gemeente, provincie en Hoogheemraadschap);
 - f. De projecten zetten actief in op regionale, provinciale en landelijke subsidiemogelijkheden.
2. Het inzetten van de reserve enerzijds als dekkingsreserve afschrijvingslasten investeringen Waterfonds (dit in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording dat voorschrijft dat deze uitgaven geactiveerd dienen te worden) en deels als reguliere bestemmingsreserve. Dit onderscheid ook technisch-administratief in de reserve aan te brengen op het moment dat de raad een besluit neemt over een investeringsvoorstel dat leidt tot die kapitaallasten
3. Het vaststellen van de volgende prioritering voor het inzetten van de beschikbare middelen:
 - a. *Het optimaliseren van de vaarverbinding Gouda-Reeuwijk* met gebruik van provinciale en landelijke subsidiemogelijkheden.
 - b. *Het verder ontwikkelen van de intieme vaarroute als kano- en suproute* in samenspraak met belanghebbenden, belangenvertegenwoordigers en beheerorganisaties in de stad, waarbij het uitgangspunt is het onderzoek door Waterrecreatie Advies BV 2022. Ontwikkelperspectief is 2036 (ambitie om gebied Achter de Waag het water weer open te maken).
4. Voor andere potentiële projecten dient de Watervisie van de Wateralliantie als inspiratiebron.

Toelichting

Bestuurlijke besluitvorming

Op 10 november 2021 heeft de gemeenteraad van Gouda een amendement aangenomen waarin o.a. is voorgesteld om een reserve Waterfonds op te richten en hiervoor € 1 miljoen uit de algemene reserve te onttrekken. De toelichting bij het amendement luidt als volgt:

“Met Gouda2030 willen we erop inzetten om het historisch water in de binnenstad uit te breiden en vaarverbindingen te verbeteren. Daartoe wordt een fonds geïntroduceerd, waarin in 2022 € 1 miljoen wordt gestort. In de toekomst kan het fonds eventueel verder worden aangevuld. Een project dat hiervoor in ieder geval in zicht is, betreft de intieme vaarroute.

Ook wordt gekeken naar de verbetering van de vaarverbinding Gouda-Reeuwijk. Verder kan voor eventuele andere toekomstige maatregelen, worden geput uit de ambities vanuit de Watervisie van de Wateralliantie. Uitgaven uit het fonds dienen plaats te vinden op basis van een door de gemeenteraad vast te stellen kader. Verder dienen de wateralliantie, de ondernemers en bewoners te worden betrokken.”

Daarnaast is op 9 december 2021 ook een motie aangenomen. Daarin is o.a. over de intieme vaarroute opgenomen dat koppelkansen bij vervanging van de bruggen benut moeten worden, het gesprek met de eigenaren aangegaan moet worden en dat samen met de betrokken partijen gekomen moet worden tot een kwaliteitsimpuls voor dit deel van de binnenstad.

Tenslotte is in het bestuursakkoord 2022-2026 het volgende opgenomen: “We investeren in een aantrekkelijke binnenstad voor onze inwoners, bezoekers en toeristen. De kansen die waterrecreatie biedt voor Gouda, waaronder het historische water in de binnenstad en de vaarverbinding met Reeuwijk, grijpen we aan. Daarom doen we een bijdrage aan het Waterfonds van 1 miljoen. De stand van de reserve Waterfonds is daarmee € 2 miljoen”.

Wat is tot nu toe gebeurd?

- Bureau Waterrecreatie Advies BV heeft onderzoek gedaan naar de intieme vaarroute. Hierin staat wat is wel/niet mogelijk, wat zijn de knelpunten en wat zijn mogelijke oplossingen? In het kader van dit onderzoek is ook gesproken met de eigenaren van de bruggen in de Zeugstraat. Zie bijlage 1 voor het onderzoeksrapport.
- Bureau Waterrecreatie Advies BV heeft in 2019 ook onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor de zogenoemde elektrificering van de route Reeuwijkse Plassen – Gouda. Ook dit rapport is als bijlage 2 toegevoegd aan de stukken.
- De resultaten van het onderzoeksrapport m.b.t. de intieme vaarroute (gedeelte Zeugstraat) zijn vertrouwelijk gedeeld met het bestuur van de Wateralliantie, het bestuur van de SBG en de voorzitter van het Watersportverbond. Dit n.a.v. de brief die zij op 24 maart 2021 aan het stadsbestuur hebben gestuurd.

De resultaten van de onderzoeken

- I. Haalbaarheid en betaalbaarheid Intieme Vaarroute Gouda, onderzoek kansen en knelpunten augustus 2022 (zie bijlage 1).

Conclusies:

- a. De bestaande Bostelbrug is maatgevend (ligt buiten het gebied van de peilverlaging). Daardoor is de route enkel geschikt als kano en suproute, aangezien de maximale doorvaarhoogte van de bruggen 90 cm is. De kano- en suproute zou gerealiseerd kunnen worden als de peilverlaging in dit gebied heeft plaatsgevonden.
- b. Onder de bestaande bruggen hangen nog veel mantelbuizen, kabels en leidingen die verwijderd of verlegd moeten worden.
- c. De particuliere eigenaren van de bruggen zijn vooralsnog niet bereid te investeren in nieuwe bruggen. Ook de SBG (Samenwerkende Binnenstad ondernemers Gouda) heeft aangegeven geen middelen ter beschikking te hebben om hierin te kunnen investeren.
- d. Vanuit de gemeente is nog niet duidelijk of de Sint Antheunisbrug op de Kleiweg verhoogd kan worden. Wel is de ambitie uitgesproken om de overkluizing Achter de Waag te verwijderen en hier het water weer bevaarbaar te maken.
- e. De begroting in de Nota intieme vaarroute 2009 bedraagt ruim € 3 miljoen. Hiervóór was echter door DHV in 2006 ook al een begroting gemaakt van ruim € 6 miljoen, exclusief € 3 miljoen onderhoud aan de kademuren van de Zeugstraat.
- f. Indien wordt gekozen voor doorvaarbare peilscheidingen bij de Turfmarkt en de Zeugstraat dan kan zo'n sluis in de meest gunstige situatie ca. 3 keer per uur kan schutten, dan kunnen 3 tot 6 boten per uur door de Intieme Vaarroute varen. Tenminste, als de bruggen en overkluizingen hoog genoeg zijn.

Het onderzoeksbureau geeft het volgende aan (pag. 7):

“Een doorvaarbare sloepenroute is volgens ons dan ook **niet haalbaar en niet betaalbaar**. Zelfs voor een kanoroute zijn forse investeringen nodig omdat nog 2 overkluizingen en 7 particuliere bruggen moeten worden verhoogd naar een doorvaarhoogte van 90 cm na de peilverlaging (incl. verhogen/verplaatsen kabels en leidingen). Of verder onderzoek naar de mogelijkheden maatschappelijk verantwoord is, is een politiek besluit”.

- II. Verbeteren vaarverbinding van Gouda naar de Reeuwijkse Plassen, automatisering van de bediening van 4 bruggen en een sluis. 14 april 2021 (zie bijlage 2)

Conclusies:

- a. De verbinding tussen Gouda en de Reeuwijkse Plassen is potentieel een belangrijke schakel in het Rondje Rijn-IJssel. In de Verkenning vaarrecreatie van de provincie Zuid-Holland (mei 2020) is het verruimen van de openingstijden van deze route dan ook aangemerkt als een van de (5) projecten waarvoor 'bestuurskracht' bestaat.
- b. Tussen Gouda en de Reeuwijkse Plassen liggen 4 bruggen en een sluis die nog met de hand worden bediend. Drie bruggen in de Karnemelksloot hebben een gemeentelijke monumentale status. Het met de hand bedienen van de bruggen en de sluis kost tijd en is lichamelijk arbeidsintensief.
- c. Door een aanpassing van de bediening ontstaan nieuwe kansen. Vanuit Gouda kun je gemakkelijker een dagje naar de Reeuwijkse Plassen. Omgekeerd zijn er nu mensen uit Reeuwijk die best even naar Gouda willen of een rondje (willen) varen via de Mallegatsluis, Hollandse IJssel, Dubbele Wiericke, Oude Rijn en terug via de Gouwe. Er zijn ook mensen die vroeg vertrekken en voor een weekend (of langer) via de Mallegatsluis richting het zuiden, naar Moordrecht varen. Via de Snellesluis in Moordrecht komt men op de Ringvaart van de Zuidplaspolder, een ander interessant vaarrouthenetwerk richting Rotterdam en de Rotte.
- d. De regio en het rondje Rijn-IJssel biedt kansen voor toerisme en recreatie.
- e. De kosten voor het elektrificeren van deze route (voorkeursvariant) bedragen naar schatting € 1.561.000,- +/- 20%, (prijspeil 2019). Prijspeil 2023 zal dan naar verwachting rond de € 1,7 miljoen liggen.

Eindconclusie:

Op korte termijn is het project het verbeteren van de vaarverbinding Gouda-Reeuwijk v.v. het meest haalbaar. Aan de realisatie van de intieme vaarroute zitten nog haken en ogen en is o.a. nader onderzoek nodig. Niettemin zal ook gekeken worden hoe deze ambitie, stap voor stap, dichterbij kan worden gebracht.

1 Nadere uitleg op gevraagd besluit

2 Argumenten

2.1 Argumenten

De beschikbare middelen kunnen op korte termijn ingezet worden voor het project elektrificering route Reeuwijk-Gouda.

Indien cofinanciering van de provincie en andere fondsen gevonden worden kan dit project met de beschikbare middelen gerealiseerd worden. Hier zal actief op ingezet moeten worden. Daarnaast zullen de komende jaren ook infrastructurele projecten in dit gebied plaats gaan vinden waardoor mogelijk werk met werk gecombineerd kan worden.

Voor de interne vaarroute is nader onderzoek nodig.

Uit het onderzoek blijkt dat om dit project te kunnen realiseren een substantieel hoger bedrag noodzakelijk is. De route is ook alleen bruikbaar als kano- en suproute gezien de maximaal beschikbare brughogte van 90 cm en dus niet als sloepenroute. Dit onderzoek begint met het in beeld brengen van de mogelijkheden rond de cruciale schakel Sint Antheunisbrug (in gemeentelijke handen), ook gewogen andere belangen. Daarnaast blijkt dat de particuliere eigenaren voor alsnog niet bereid zijn om te investeren in hun bruggen. Dit neemt niet weg dat we op termijn graag met alle partijen verder in overleg willen gaan om te bekijken hoe hier stappen kunnen worden gezet. Dit sluit ook aan op het visiedocument dat samen met belanghebbenden en bewoners is opgesteld voor het gebied Achter de Waag. De verwachting is dat verdere realisatie opportuun wordt vanaf het moment dat de overkluizing Achter de Waag wordt verwijderd, zodra de duiker terplekke aan vervanging toe is.

Samenwerking met de Wateralliantie

Bij de Wateralliantie is de wil aanwezig om met de gemeente actief in te zetten op het vormen van publiek-private “coalitions of the willing” rondom projecten. De gemeente en vertegenwoordigers van de Wateralliantie kunnen zo een aanjagende rol hebben voor de projecten en actief zoeken naar (private en publieke) co-financiers voor de ambities.

3 Kanttekeningen

3.1 Kanttekeningen

De kosten voor de projecten kunnen de komende jaren nog gaan stijgen.

De onderzoeken hanteren nog de prijspeilen van 2019 (route Gouda-Reeuwijk) en 2009 (Intieme Vaarroute). We kunnen niet voorspellen hoe de prijzen zich de komende jaren zullen gaan ontwikkelen. Indien het niet mogelijk blijkt te zijn om de projecten te realiseren binnen de beschikbaar gestelde middelen zal een eventueel extra benodigd investeringsbudget bij de raad aangevraagd worden

4 Juridische- / financiële gevolgen

Na de dotatie 2023 bedraagt de reserve waterfonds een bedrag van € 2 miljoen. De raad kan besluiten om aanvullend te doteren en of te onttrekken aan deze reserve. De kapitaallasten van de investeringen waterrecreatie komen ten laste van de reserve waterfonds. Op het moment dat de stand van de reserve onvoldoende is zullen deze kapitaallasten ten laste van het begrotingsperspectief komen en/of zal aanvullend aan deze reserve gedoteerd dienen te worden

Voor de uitvoering van de projecten zullen alle gebruikelijke procedures rondom omgevingsvergunningen worden gevolgd.

5 Personele-/ organisatorische gevolgen / duurzaamheid / positie mensen met een beperking

Door het elektrificeren van de bediening van de bruggen en de sluis in de route Gouda-Reeuwijk, zullen de ARBO-omstandigheden van de brugwachters verbeteren. De bruggen en de sluis hoeven dan immers niet meer handmatig bediend te worden.

6 Communicatie/ interactiviteit

Over de uitkomsten van de onderzoeken is vertrouwelijk gecommuniceerd met afgevaardigden van de Wateralliantie, het Watersportverbond en de SBG. Na besluitvorming door het college zullen ook de eigenaren van de bruggen op de hoogte worden gesteld van o.a. de uitkomsten van de onderzoeken. Ook zullen met de Provincie Zuid-Holland en de gemeente Bodegraven-Reeuwijk de gesprekken weer opgepakt worden over de mogelijke samenwerking bij de uitvoering van de plannen.

Bij de raadsbehandeling staat de gebruikelijke mogelijkheid tot inspraak open.

Burgemeester en wethouders van Gouda,
de secretaris, de burgemeester,

drs. R.C. Bakker

mr. drs. P. Verhoeve